

Kraftordningen

Industribedriftenes forpliktelser

Garantiordningen skal sikre oppfyllelse av industribedrifters forpliktelser overfor kraftselger, eller overfor banker eller andre långivere som finansierer kraftkjøp.

Kraftavtalene med industrien omfatter som regel store beløp, og endret kraftpris kan ha store konsekvenser for avtalenes verdi. Kraftselger har risiko for kraftkjøpers mislighold og krever derfor i mange tilfeller at kraftkjøper stiller bankgaranti som sikrer kraftselger betaling for kraftleveransen.

Eksfin skal under garantiordningen kunne utstede garantier både til 1) kraftselger, som sikres mot kjøpers manglende oppfyllelse av kraftavtalen og til 2) banker eller andre långivere som finansierer kraftkjøpet, som sikrer bankens krav på tilbakebetaling av lån kjøper har tatt opp for å forskuddsbetale for deler av kraftleveransen.

Eksfin kan garantere for kraftavtaler med minimum 7 og inntil 25 års varighet.

Garantien skal på en rimelig måte reflektere nåværende og fremtidig kraftforbruk hos kjøper. Kraftkjøper skal derfor fremlegge dokumentasjon som viser historisk kraftforbruk og en redegjørelse for fremtidig, forventet kraftforbruk.

Brukere av garantiordningen

Garantiordningen skal forbeholdes selskaper registrert i Norge med virksomheter innenfor trelast og trevare, treforedling, kjemiske produkter og metaller, registrert innenfor Norsk standard for næringsgruppering (SN2007) 16, 17, 20 og 24 og virksomheter som ville vært omfattet av næringskodene 20, 21, 24 og 27 (SN2002).

Virksomhetene må videre ha et årlig kraftforbruk på minst 10 GWh og kraftavtalen må ha et volum på minst 35 GWh over avtaleperioden.

Garantier kan gis for enkelvirksomheters kraftkjøp, eller for kraftkjøp foretatt av en sammenslutning av virksomheter (konsortier). For at et innkjøpskonsortium skal få garantier for sitt kraftkjøp må medlemmene av konsortiet oppfylle samme krav til type virksomhet som stilles overfor enkeltbedrifter. Ved garantistillelse der kraftkjøper er et konsortium skal de faktiske brukerne av kraften være betalingsansvarlige for sine respektive andeler. Eksfin skal om nødvendig stille krav til konsortiets åpningsbalanse,

innholdet i avtalen mellom deltakerne i konsortiet og eventuelt til avtalen med deres morselskaper.

Kraftavtalene må være inngått med en kraftselger i EØS-området. Dette inkluderer både omsettere av kraft og kraftprodusenter. Selger må ha omsetningskonsesjon i Norge eller operere på Nord Pool.

Garantiens innhold, forholdet til statsstøtteregeverk

Garantiordningen er på ordinære forretningsmessige vilkår og i tråd med EØS-avtalen. Dette innebærer at Eksfin må ha en risikobasert tilnærming ved inngåelse av garantier og fastsette garantipremier som sikrer at ordningen går i balanse på lang sikt (beskrevet i eget avsnitt nedenfor). Garantier kan ikke ytes til industribedrifter eller konsortier som er i økonomiske problemer.

Videre skal garantiene være koblet til en konkret kraftavtale, for et angitt maksimumsbeløp, og for en begrenset tidsperiode.

Garantiene kan til enhver tid maksimalt dekke 80 pst. av den utestående finansielle forpliktelsen garantien svarer mot. Den finansielle forpliktelsen som garanteres, vil i denne sammenheng være gjenstående betalinger avtalt i kraftavtalen og/eller utestående lån gitt i forbindelse med forhåndsbetaling for kraften. Det er ikke fastsatt krav til hvilke aktører som skal dekke de siste 20 pst. Kraftselger, bank eller annen finansieringsinstitusjon kan således dekke de siste 20 pst. (eller mer).

Eksfin s tapsdekning kan ikke være høyere enn det avtalte garantibeløpet og heller ikke mer enn 80 pst. av det tapet som måtte oppstå. Enhver dekning som oppnås ved realisasjon av kraftkontrakten eller andre sikkerheter skal fordeles proratarisk mellom garantister, långivere og kraftselger.

Sikkerhetsstillelse for garantier

Kraftavtalen skal stilles som sikkerhet for garantiene, jf dekningsloven § 7-14. Den enkelte kraftavtale som søkes garantert skal legges frem for Eksfin. Eksfin vil da kunne kreve endringer eller tillegg til kraftavtalen.

Eksfin skal i tillegg kunne ta sikkerhet i andre aktiva hos kraftkjøper.

Eksfin skal også vurdere kraftselgers soliditet og kreve morselskapsgarantier, bankgarantier eller liknende dersom dette synes nødvendig.

1. Sikkerhet i kraftavtalen

Etter vedtak i Stortinget i desember 2010 ble det tatt inn en bestemmelse i dekningsloven som regulerer rettsvern for avtaler om inntredelsesrett i langsiktige kraftavtaler med kraftintensiv industri. Bestemmelsen innebærer at avtaler om inntredelsesrett i langsiktige kraftavtaler gis forrang fremfor kraftkjøpers bo, etterfølgende kreditorer og senere rettsstiftelser i kraftkjøperens kontraktsposisjon. Overskudd etter at garantistens regresskrav med renter og omkostninger er dekket,

tilfaller kraftkjøper, dennes bo eller innehavere av andre rettigheter i kraftkjøpers kontraktsposisjon.

Avtale om rett til å tre inn i langsiktige kraftavtale må inngås senest samtidig med inngåelsen av kraftavtalen.

2. Andre sikkerheter

Eksfin kan også kreve sikkerhet i andre aktiva enn kraftavtalen. Sikkerhet kan stilles i alle kraftkjøpers verdier, eksempelvis pant i fast eiendom, driftstilbehør, varelager og utestående fordringer. I tillegg kan aksjer, verdipapirer og andre finansielle instrumenter stilles som sikkerhet. Det kan også være aktuelt å kreve garantier eller annen sikkerhetsstillelse fra morselskap eller andre.

3. Risiko på kraftselger

En garanti kan også innebære risiko på kraftselger. Dersom kraftselger ikke kan oppfylle kontrakten som avtalt, og kraftkjøper som følge av dette ikke kan eller vil betjene lånet, vil Eksfin måtte utbetale under garantien (til långiver). Er kraftselgers leveringshindring ikke forbigående, vil ikke Eksfin ha noen kraft å videreselge. Kraftavtalen har da ingen restverdi. Det samme vil også kunne gjelde for direkte dekning av kraftkontrakten (dersom kontrakten etter inntreden skulle vise seg å ha positiv restverdi). Eksfin vil derfor vurdere om det skal kreves bankgaranti eller stilles andre vilkår som sikrer Eksfin mot kraftselgers manglende oppfyllelse av kraftavtalen.

Mislighold og gjenvinning

Garantien skal gjelde ved konkurs, insolvens og manglende betalingsvilje. Dersom kraftkjøper misligholder kraftavtalen, eller garantivilkår/gjeldsbetingelser (covenants) ikke er oppfylt, vil det foreligge mislighold. Eksfin vil gjennomgå kraftkontraktene og blant annet stille krav til hva som skal medføre mislighold og rett til å si opp kontrakten.

Garantimottaker skal ved mislighold ha plikt til straks å melde dette til Eksfin. Garantimottageren skal ved mislighold følge de instruksjoner Eksfin gir med hensyn til inndrivelsen.

Fra mislighold inntreffer, vil det gå noe tid før Eksfin eventuelt utbetaler til kraftselger eller bank/långiver. Dette er nærmere beskrevet i Alminnelige vilkår.

Ved mislighold skal Eksfin overta kraftkjøpers forpliktelse i henhold til garantien (inntil 80 pst.). Eksfin skal også kunne melde en negativ restverdi på kraftavtalen som krav i et eventuelt konkursbo.

Kraftkjøpers finansielle forpliktelse overfor 1) kraftselger, vil være bestemt ut fra kraftavtalens restverdi. Eksfin kan måtte utbetale til kraftselger dersom det oppstår en situasjon der kjøper ikke er betalingsdyktig eller uvillig til å betale. Erstatningens størrelse vil avhenge av kraftavtalens restverdi.

Kraftkjøpers finansielle forpliktelse overfor 2) långiver, vil være bestemt ut fra bankens restfordring på tidspunkt for mislighold. Utbetaling til bank (innfrielse av banklån) vil helt eller delvis kunne gjenvinnes dersom kraftavtalen har en positiv restverdi.

Kraftavtalens restverdi vil være bestemt av differansen mellom fremtidig markedspris og kraftprisen i kraftavtalen. Lavere markedspris enn kraftprisen i kraftavtalen vil innebære at kraftavtalen vil ha negativ restverdi for kraftkjøper.

For å unngå tvister rundt fastsettelse av restverdien på kraftavtalen (og erstatningsbeløpet), samt for å minske faren for å premiere mislighold, skal Eksfin ha følgende valgmuligheter ved mislighold. Eksfin vil uansett forbeholde seg retten til å foreta utbetalinger under garantien etter den plan garantimottaker skulle ha mottatt innbetaling fra debitor:

1. Videre salg i spotmarkedet

Eksfin skal ha mulighet til å tre inn i kraftavtalen og pålegge kraftselger å avsette kraften løpende i Nord Pools elspotmarked. Eksfin skal da betale eller motta betaling for differansen mellom kraftprisen i kraftavtalen og den løpende spotmarkedsprisen.

Garantiene skal være koblet til et angitt maksbeløp per år. Eksfin skal ikke kompensere kraftselger (eller långiver) ytterligere hvis beløpsgrensen er nådd. Da kraftprisen gjennom garantiens løpetid vil kunne endre seg, skal kraftselger plikte å betale tilbake mottatt beløp dersom den samlede differansen mellom kontrakts- og spotpris endres i favør av Eksfin. Det må derfor føres oversikt over den samlede differansen mellom spot- og kontraktspris etter mislighold.

Kraftselger kan ha interesse i å legge inn klausuler i langsiktige kraftavtaler som hindrer at kraften videreselges. Dette fordi videre salg av kraften kan medføre endret grunnrenteskatt for kraftselger (beskrevet nedenfor). Slike klausuler må ikke være til hinder for at Eksfin ved mislighold kan videreselge kraften.

Dersom Eksfin velger å videreselge kraften løpende i spotmarkedet, skal Eksfin allikevel stå fritt til på et senere tidspunkt å velge å avsette kraften i henhold til pkt. 2 eller pkt. 3 beskrevet nedenfor.

2. Kraftavtalen videreselges til annen bruker

Eksfin skal ha mulighet til å videreselge kraftleveransen/avtalen samlet til en eller flere brukere, med en lavere kraftpris enn den opprinnelige prisen i kraftavtalen. Kraftselger vil da kompenseres ut fra mengden kraft som videreselges og differansen mellom den opprinnelige prisen og prisen kraften videreselges til.

Dersom Eksfin videreselger kraftavtalen til annen bruker etter et mislighold, bør dette i minst mulig grad medføre at kraftselger kommer dårligere ut med hensyn til risiko på ny kraftkjøper. Kraftselger vil da ha rett til å kreve at Eksfin eller annen garantist stiller garanti for ny kjøper.

3. Enighet om oppgjør gjennom en engangsutbetaling

Eksfin og kraftselger skal ha mulighet til å bli enige om en fremtidig kraftprisutvikling og på grunnlag av denne avtale å gjøre opp garantien gjennom en engangsutbetaling.

4. Velge ikke å tre inn i kraftavtalen

Eksfin må også kunne velge ikke å benytte sin rett til å tre inn i kraftavtalen. Dette vil være aktuelt i tilfeller der Eksfin kun har garantert for innfrielse av banklån, der restverdien av kraftavtalen er opplagt negativ og Eksfin ikke har noen forpliktelse overfor kraftselger.

Garantipremie

Eksfin skal ha en risikobasert tilnærming ved inngåelse av garantier og ved fastsettelse av garantipremier. Garantipremiene skal ta hensyn til risiko på en måte som gjør at ordningen er selvfinansierende på lang sikt.

Eksfin benytter en garantipremiemodell for Eksfin s prising av de to typene garantier. Eksfin vil beregne årlige garantipremieinnbetalinger, som i modellen beregnes som en prosentuell andel av den til enhver tid utestående finansielle forpliktelsen garantien svarer mot. Eksfin vil på tidspunktet en ny garanti stilles ha beregnet garantipremier for hvert enkelt år garantien skal løpe.

Partene vil da vite hvilken premie de skal betale i det enkelte garantiår. Med mindre det skjer mislighold, vil ikke garantipremien kunne justeres i garantiperioden. Garantipremieberegningen skal baseres på en oppdatert langsiktig analyse av kraftmarkedet, oppdatert kredittrating av kraftkjøper (eventuelt også av kraftselger) og oppdatert misligholdsstatistikk for den enkelte ratingklasse.

Kraftavtaler kan ha komplekse prisformler. Eksfin kan da avtale med partene at garantibeløpet fastsettes ut fra en enklere prisstruktur enn i kraftavtalen (fortrinnsvis nominelle kraftpriser for det enkelte kalenderår).

Eksfin vil ikke stille krav til uttaksprofilen i kontrakten mellom kraftselger og kraftkjøper. Dersom den avviker fra en uttaksprofil med fast volum og full brukstid, kan Eksfin begrense sin garanti under de særlige vilkår. En uttaksprofil med faste volumer er en forutsetning for å kunne fastsette garantipremie med modellen og vil gjøre det enklere å holde oversikt over utestående ansvar.

Ifølge ESAs retningslinjer for statsstøtte må garantipremien reflektere tre faktorer; (i) kapitalkostnad, (ii) dekning av garantiordningens administrasjonskostnader og (iii) alminnelig kredittrisiko (risikopåslag).

1. Kapitalkostnaden

Kapitalkostnaden tar utgangspunkt i en prosentuell andel egenkapital som må tilordnes den enkelte debitor. Denne egenkapitalandelen vil avhenge av kraftkjøpers kredittrating.

ESAs retningslinjer legger til grunn en egenkapitalpremie på minst 400 basispunkter på egenkapitalen som tilordnes aktuelle garantisøker.

2. Dekning av garantiordningens administrasjonskostnader

Administrasjonskostnader skal omfatte Eksfin s kostnader knyttet til risikovurdering av den enkelte garantisøker samt løpende kostnader til oppfølging av engasjementene.

3. Alminnelig kredittrisiko (risikopåslag)

Eksfin vil måtte utbetale til kraftselger/långiver dersom det oppstår en situasjon der kjøper ikke er betalingsdyktig eller uvillig til å betale. Utbetalingens størrelse vil avhenge av i hvilken grad kraftavtalen har negativ restverdi. Modellen forutsetter at Eksfin både må ha mulighet sikre seg restverdien i den langsiktige kraftavtalen og i tillegg ha tilgang til det som måtte finnes av verdier hos kraftkjøper.

Utgangspunktet for beregning av risikopåslaget er kraftkjøpers rating og tilhørende misligholdssannsynligheter. Eksfin s samlede utbetaling ved mislighold vil i utgangspunktet være bestemt av kraftprisens utvikling i garantiperioden. Eksfin har kjøpt en langsiktig markedsanalyse som presenterer en forventet utviklingsbane, med en sannsynlighetsfordeling i forhold til fremtidige kraftpriser. Denne gjør det mulig å beregne et forventet tap ved mislighold for ulike kraftkontrakter.

Garantipremiemodellen er fleksibel med hensyn til om Eksfin skal garantere for hele eller mindre andel av den samlede kontraktssummen.

Mulighet for å si opp garantien

Oppsigelse av garantien vil medføre plikt for garantimottageren til å betale et termineringsgebyr som fastsatt i garantiens særlige vilkår